

Súd: Krajský súd Trenčín  
Spisová značka: 17Co/133/2012  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3511203537  
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 04. 2013  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová  
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2013:3511203537.2

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Emílie Zimovej a sudkýň JUDr. Gabriely Janákovovej a JUDr. Eriky Zajacovej v právnej veci navrhovateľa Thorpe recovery, s.r.o., so sídlom F. XXXX, W. G., L.: XX XXX XXX, zastúpeného M.. A. G., V., so sídlom Y.. XXV., N. N. proti odporkyni R. A., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX/X, Z. H., v konaní o zaplatenie 246,29 Eur istiny a prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 23. februára 2012, č.k. 10C/145/2011-69, takto

### rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e .**

Odporkyni náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

### o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom zamietol návrh o zaplatenie 246,29 Eur istiny a prísl. Odporkyni náhradu trov konania nepriznal. Svoje rozhodnutie odôvodnil konštatovaním, že obchodná spoločnosť DRUKOS, a.s. ako predávajúci uzavrela 26.06.2001 s odporkyňou ako kupujúcou kúpnu zmluvu o nákupe na splátky, predmetom ktorej boli tvárnice YTONG 200 mm v obstarávacej cene 21.057,- Sk a tvárnice YPOR v obstarávacej cene 6.317,- Sk. Celková cena tovaru bola 27.375,- Sk, z ktorej odporkyňa zaplatila 22.300,- Sk a dlhovala 5.075,- Sk (168,46 Eur). Pre prípad omeškania so zaplatením kúpnej ceny si zmluvné strany dohodli povinnosť odporcu zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 0,10 % denne z dlžnej sumy za každý deň omeškania. Okresným súdom Trenčín bol 12.06.2007 vydaný rozsudok č.k. 20C/150/2005-63, ktorým bolo uložené odporkyni zaplatiť 5.075,- Sk, spolu s úrokom z omeškania vo výške 16,50 % ročne zo sumy 1.425,- Sk od 16.05.2002 do zaplatenia, s úrokom z omeškania vo výške 16,50 % ročne zo sumy 1.425,- Sk od 16.06.2002 do zaplatenia a s úrokom z omeškania vo výške 16,50 % ročne zo sumy 1.425,- Sk od 16.07.2002 do zaplatenia. Rozsudok nadobudol v tejto časti právoplatnosť dňa 19.07.2007. Konštatoval, že navrhovateľ si v tomto konaní neuplatňoval nároky zo zmluvnej pokuty. Navrhovateľ si v predmetnom konaní uplatnil voči odporkyni nárok na náhradu zmluvnej pokuty za obdobie od 15.04.2007 do 15.04.2011 vo výške 246,29 Eur. Súd prvého stupňa konštatoval, že nárok na zmluvnú pokutu vznikol však skôr ako momentom, kedy sa odporkyňa prvýkrát dostala do omeškania so zaplatením splátky z kúpnej ceny, pričom odporkyňa neuhradila tri splátky z kúpnej ceny v lehotách splatnosti, t.j. 15.05.2002, 15.06.2002 a 15.07.2002. Od nasledujúceho dňa bola tak v omeškaní a navrhovateľovi vzniklo právo uplatniť si zmluvnú pokutu. Keď podal návrh na súd 27.04.2001, urobil tak po uplynutí 3-ročnej premlčacej lehoty pre poslednú možnú splátku zmluvnej pokuty vo výške 0,10 % denne z dlžnej sumy, teda uplynula najneskôr dňa 16.07.2008. Návrh bolo preto potrebné zamietnuť z dôvodu premlčania, ktoré aj odporkyňa namietala. V závere konštatoval, že zmluvná pokuta dohodnutá podľa Občianskeho zákonníka je samostatným zabezpečovacím právnym inštitútom a netvorí príslušenstvo istiny v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka, ktorý záver podporne vyplýva zo znenia § 545 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Proti rozsudku podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol jeho zmenu a vyhovie návrhu. Súdu prvého stupňa vyčítal nesprávne právne posúdenie veci. Zotrval na svojom stanovisku, podľa ktorého zmluvná pokuta, ako inštitút záväzkového práva zabezpečujúci záväzok, je zmluvnými stranami v zmluve dohodnuté plnenie pre prípad porušenia zabezpečovacej povinnosti. Ide o zabezpečovací prostriedok, ktorý má akcesorickú povahu vo vzťahu k hlavnému záväzku. Zmluvnú pokutu je povinný zaplatiť oprávnenému subjektu ten, kto porušil zabezpečenú zmluvnú povinnosť. Dlžník je v tomto prípade povinný zaplatiť zmluvnú pokutu aj vtedy, ak veriteľovi nevznikla škoda. Zmluvná pokuta vystupuje ako samostatný majetkový nárok od okamihu, keď sa naplnia predpoklady vzniku povinnosti zaplatiť zmluvnú pokutu, t.j. keď dôjde k porušeniu povinnosti zabezpečenej zmluvnou pokutou. V tomto prípade sa potenciálna povinnosť zaplatiť zmluvnú pokutu aktivizuje ako sankčná povinnosť a stáva sa samostatným sankčným nárokom, z čoho vyplýva, že tento nárok je aj samostatne vymáhateľný. Za opodstatnený považoval vznik nároku na zaplatenie zmluvnej pokuty s tým, že pokiaľ nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty nevznikol, so zánikom zabezpečovaného záväzku zaniká aj zabezpečovací záväzok. Ak však zabezpečená povinnosť bola porušená a nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty vznikol, zánik hlavného záväzku už existenciu a vymáhateľnosť tohto nároku neovplyvňuje. I keď je zmluvná pokuta vo svojej povahe akcesorickým záväzkom podmieneným vznikom hlavného záväzku, okamihom porušenia hlavného záväzku sa zmluvná pokuta stáva samostatným majetkovým právom, a teda nie je príslušenstvom pohľadávky v zmysle § 121 ods. 3 Občianskeho zákonníka a stáva sa relatívne nezávislou od hlavného záväzku. V prejednávacom prípade hlavný záväzok vznikol riadne podpisom zmluvy a následne došlo k porušeniu povinnosti, ktorá bola zabezpečená týmto právnym inštitútom, a teda na strane navrhovateľa vzniklo právo domáhať sa zaplatenia zmluvnej pokuty v súlade s článkom I. ods. 4 VOP. Právo na zaplatenie zmluvnej pokuty tak, ako bolo dojednané v zmluve doloženej do súdneho spisu, t.j. ako zmluvná pokuta za omeškanie dlžníka s plnením hlavného záväzku za dohodnutú časovú jednotku omeškania dlžníka neprávo, ktorého právnou skutočnosťou vzniku je existencia stavu omeškania na strane dlžníka v daný deň, za ktorý deň právo veriteľa na zmluvnú pokutu vzniká. Ten, ktorý deň stavu omeškania dlžníka s plnením zabezpečeného hlavného záväzku je teda zároveň dňom vzniku subjektívneho práva veriteľa na plnenie zmluvnej pokuty za tento deň, a teda zároveň najskorším možným dňom, kedy sa právo mohlo vykonať prvý raz. Podľa slovenského právneho poriadku možno dohodnúť zmluvnú pokutu na zabezpečenie plnenia akejkoľvek zmluvnej povinnosti, a teda nielen povinnosti nepremičanej. V tejto súvislosti citoval rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 29.10.2002 sp.zn. 29Odo 847/2001, ďalej rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 6Obo 241/1993, ako aj rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 3Co/332/2009 a rozsudok Krajského súdu Nitra sp.zn. 26Cob 153/2009.

Odporkyňa navrhla rozsudok okresného súdu potvrdiť.

V priebehu odvolacieho konania došlo k zmene na strane navrhovateľa, ktorá bola pripustená uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 26. februára 2013, č.k. 17Co/133/2012-116, keď namiesto pôvodného navrhovateľa SKP, k.s., N. N., U. XX, L.: XX XXX XXX, správca konkurznej podstaty úpadcu KFZ Sys, s.r.o. S. G., G. XXXX, Z., L.: XX XXX XXX vstúpil do konania na strane navrhovateľa Thorpe recovery, s.r.o., so sídlom F. XXXX, W. G., L.: XX XXX XXX.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné potvrdiť podľa § 219 ods. 1 O.s.p., pretože je vo výroku vecne správny. Rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého netreba nariaďovať pojednávanie odvolacieho súdu.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým sa končí konanie vo veci samej, možno v zmysle ust. § 205 ods. 2 O.s.p. odôvodniť len okolnosťami uvedenými pod písmenami a/ až f/ citovaného zákonného ustanovenia.

V danom prípade navrhovateľ v odvolaní vyčíta súdu prvého stupňa nesprávne právne posúdenie veci, čo je dôvodom na odvolanie podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O.s.p. Podľa súdnej praxe sa za nesprávne

právne posúdenie veci považuje mylná aplikácia a výklad právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť.

V danom prípade z odôvodnenia napadnutého rozsudku jednoznačne vyplýva, že súd prvého stupňa vec posudzoval podľa ust. § 544 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, týkajúceho sa úpravy zmluvnej pokuty v občianskoprávných vzťahoch a následne otázku premlčania podľa ustanovení § 100 ods. 1 a § 101 Občianskeho zákonníka.

Odvolačný súd sa s odôvodnením napadnutého rozsudku, súvisiacim s aplikáciou citovaných zákonných ustanovení, v celom rozsahu stotožňuje v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p. a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dodáva:

Záver súdu prvého stupňa, týkajúci sa premlčania zmluvnej pokuty je v súlade s názorom Najvyššieho súdu SR vysloveným v odôvodnení rozhodnutia sp.zn. 4Cdo 222/2005, podľa ktorého zmluvnú pokutu možno dohodnúť pre prípad omeškania so splatením peňažného záväzku, a to takým spôsobom, že jej výška bude závislá na dobe, po ktorú trvá porušenie zmluvnej povinnosti. Má akcesorickú povahu, pri svojom vzniku predpokladá existenciu hlavného záväzku, na zabezpečenie ktorého má slúžiť. Pri nedostatku výslovnej právnej úpravy v Občianskom a Obchodnom zákonníku možno z akcesorickej povahy zmluvnej pokuty vyvodiť, že jej osud je spätý s hlavným záväzkom, a to nielen pri zániku hlavného záväzku, kedy zaniká aj záväzok zo zmluvnej pokuty, ale aj pri premlčaní hlavného záväzku.

Zároveň je potrebné poukázať na to, že ak sa dlžník môže brániť proti žalobe o splnenie hlavného záväzku námietkou premlčania, tým viac sa môže brániť námietkou premlčania aj proti súdnemu uplatneniu práva na zmluvnú pokutu za čas od uplynutia premlčacej doby na splnenie hlavného záväzku, ak zmluvná pokuta bola dohodnutá za omeškania a to percentom za každý deň omeškania. Opačný názor by mal za následok, že napriek premlčaniu práva na splnenie hlavného záväzku, prostredníctvom zmluvnej pokuty dohodnutej za omeškание a určenej percentom za každý deň omeškania by bol dlžník po časovo neobmedzenú dobu donucovaný na plnenie hlavného záväzku, čím by boli negované právne dôsledky vyplývajúce z inštitútu premlčania a zároveň by nebol rešpektovaný jeden zo základných princípov súkromného práva, a to, že bdelym patrí právo.

V prejednávanej veci si navrhovateľ uplatnil na súde len priznanie istiny a nie zmluvnej pokuty, pričom premlčacia doba na uplatnenie práva na splnenie hlavného záväzku uplynula 15.05.2005, 15.06.2005 a 15.07.2005.

Pokiaľ navrhovateľ vo svojom odvolaní poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre a v Košiciach, ktoré vychádzajú z právneho názoru Najvyššieho súdu ČR vysloveného v rozhodnutí sp.zn. 29Odo 847/2001, je potrebné zdôrazniť, že v týchto veciach bola vec posudzovaná podľa Obchodného zákonníka (ust. § 393 ods. 1 Obchodného zákonníka). Bolo v nich konštatované, že zmluvné strany svoj záväzkový vzťah v zmysle ust. § 261 ods. 1 Obchodného zákonníka podriadili režimu Obchodného zákonníka.

V prejednávanej veci je však nepochybné, že ide o vzťah upravený Občianskym zákonníkom, v dôsledku čoho na posudzovanie zmluvnej pokuty súd prvého stupňa správne aplikoval ust. § 544 Občianskeho zákonníka a premlčanie posúdil podľa § 101 Občianskeho zákonníka.

Krajský súd preto rozsudok okresného súdu potvrdil.

V odvolacom konaní bola tak úspešná odporkyňa, ktorá by mala v zmysle ust. § 142 ods. 1 O.s.p., v spojení s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov odvolacieho konania, avšak v súvislosti s odvolacím konaním jej trovy nevznikli, a preto jej neboli priznané.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

**Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je odvolanie prípustné.